AGRILUS PLANIPENNIS
Fairmaire, 1888
Opiętek jesionowiec

Ryzyko fitosanitarne: wysokie
Niepewność oceny ryzyka: niska
Wymagania fitosanitarne: podlega obowiązkowi zwalczania w krajach Unii Europejskiej

Fot. Eduard Jendek

Owad dorosły *A. planipennis*

Fot. Eduard Jendek

Larwa *A. planipennis*

Charakterystyka

Chrząszcz należący do rodziny bogatkowatych (Buprestidae). Ciało długości 8,5–14 mm, niebieskozielone z metalicznym połyskiem, wąskie, wydłużone.
Głowa szersza od przedplecza, spłaszczona.
Czułki zbliżone długością do szerokości głowy.
Larwa białokremowa, beznoga, z silnie rozwiniętym przedtułowiem i brązową głową wciśniętą w przedtułów, o długości 26–32 mm.
Owad zajmuje bardzo szeroką niszę klimatyczną (od 35 do 50°C). Może występować wszędzie tam, gdzie ma żywicieli.
Cykl rozwojowy opiętka jesionowca trwa od 1 do 2 lat.

Rośliny żywicielskie

Drzewa i krzewy rodzaju jesion (*Fraxinus* spp.), m.in.: jesion wyniosły (*F. excelsior*), wąskolistny (*F. angustifolia*), amerykański (*F. americana*), pensylwański (*F. pennsylvanica*), chiński (*F. chinensis*), mandżurski (*F. mandshurica*), koreański (*F. rhynchophylla*). Incydentalnie możne zasiedlać inne gatunki m.in.: orzech mandżurski (*Juglans mandshurica*), skrzydłorzech japoński (*Pterocarya rhoifolia*) i wiązy (*Ulmus* spp.).

W przypadku zaobserwowania lub podejrzenia obecności szkodnika należy o tym fakcie niezwłocznie poinformować najbliższą jednostkę Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa.
www.gov.pl/web/piorin

Ministerstwo Rolnictwa
INSTYTUT OCHRONY ROŚLIN

AGRILUS PLANIPENNIS
Fairmaire, 1888
Opiętek jesionowiec

Fot. Eduard Jendek

Chodniki larwalne na pniu jesionu

Fot. Eduard Jendek

Otwór wylotowy chrząszcza w korze jesionu

Objawy występowania

Larwy drążą długie, kręte, esowate korytarze w łyku i drewnie, które wypełnione są brązowymi odchodami i trocinami. Na końcu chodnika, pod korą, larwa wygryza kolebkę poczwarkową, w której zimuje, a wiosną przepoczwarza się. Wiosną chrząszcze wygryzają się na zewnątrz przez korę, tworząc otwór w kształcie poziomo ułożonej litery „D" (szer. 3–4 mm), a następnie uszkadzają liście drzew. Żerowanie szkodnika powoduje żółknięcie i opadanie liści, usychanie gałęzi, a z czasem zamieranie drzew.

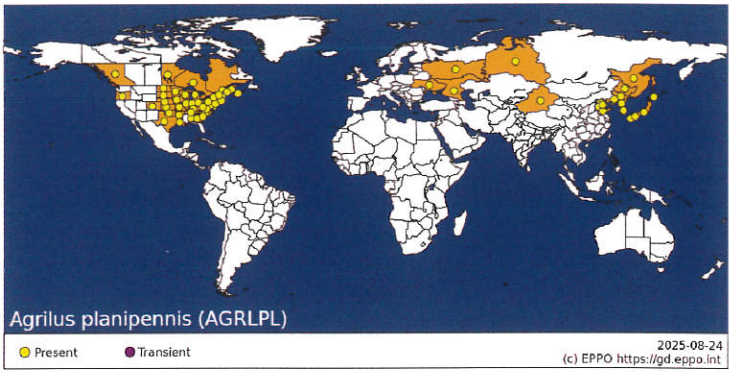
Sposób rozprzestrzeniania

Opiętek jesionowiec może być przenoszony z materiałem szkółkarskim, drewnem i produktami drzewnymi z korą, wliczając w to materiały opakowaniowe (DMO). Drewno pozbawione kory nie daje praktycznie szans na przeżycie i rozwój szkodnika.
Chrząszcze mogą przelecieć odległość 1 km (41–80 km/rok).

Zasięg występowania

Gatunek pochodzi z północno-wschodniej Azji. Występuje w Chinach, Japonii, Mongolii, Korei, Tajwanie, Rosji oraz Ameryce Północnej (Kanadzie i USA). Rozprzestrzenia się na europejskie tereny Rosji i Ukrainę.

Analizy Zagrożenia Agrofagiem (PRA) w Polsce
https://www.plantquarantine.pl/pl/pra,1683.html
e-mail: kwarantanna@iorpib.poznan.pl

Materiały opracowano w ramach dotacji celowej z budżetu państwa na rok 2025, na realizację zadania pn. „Monitorowanie i analiza nowych zagrożeń fitosanitarnych